

عدالت الهی از مسجد سهله ظاهر خواهد شد/ منزل پیامبران و اوصیاء و صالحان

امام صادق(ع) می فرمایند: مسجد سهیل مسجدی که خداوند تبارک و تعالی هیچ پیامبری را مبعوث نکرده مگر این که در آن مسجد نماز به جای آورده است. عدالت الهی از آن مسجد ظاهر خواهد شد و قائم(ع) در آنجا مستقر خواهد شد... آنجا منزل پیامبران و اوصیاء و صالحان است.

خبرگزاری مهر- امام صادق(ع) می فرمایند: مسجد سهیل مسجدی که خداوند تبارک و تعالی هیچ پیامبری را مبعوث نکرده مگر این که در آن مسجد نماز به جای آورده است. عدالت الهی از آن مسجد ظاهر خواهد شد و قائم(ع) در آنجا مستقر خواهد شد... آنجا منزل پیامبران و اوصیاء و صالحان است.

یکی از مشهورترین مساجد اسلامی که در قرن اول هجری توسط قبایل عرب در سمت شمال غربی مسجد جامع کوفه به فاصله حدود دو کیلومتر ساخته شده است؛ مسجد شریف «سهله» است که در منابع تاریخی از آن با نامهایی چون مسجد سهیل، بنی ظفر و عبدالقیس و ... یاد شده است.

این مسجد در زمینی خالی از سکنه که اطراف آن پوشیده از ماسه های قرمز است ساخته شده است. شکل هندسی آن تقریباً به صورت مستطیل با طول 140 متر، عرض 125 متر و مساحتی بالغ بر 17500 مترمربع است. ارتفاع دیوارهایی که آن را احاطه کرده حدود 22 متر است که هر یک از اضلاع چهارگانه آن به وسیله برجهای نیم دایره ای از طرف خارج و به فاصله های مساوی تقویت می شوند. در میانه ضلع شرقی دیوار، مناره ای به ارتفاع 30 متر وجود دارد. در اصلی مسجد در میانه ضلع شرقی در مجاورت این مناره قرار دارد.

مجموع فضای مسجد از دو قسمت شبستان و صحن تشکیل شده است: شبستان که در قسمت جنوب به طول 120 متر و عرض 5/5 متر بنا شده است حدود 660 متر مربع مساحت دارد و از طریق ایوانکهایی به عنوان ورودیهای شبستان به صحن مسجد متصل می شود که قدمت تاریخی این ایوانکهها به قبل از 750 ق. می رسد. بقیه فضای مسجد به صحن اختصاص دارد. در طول اضلاع شرقی، غربی و شمالی مسجد نیز غرفه هایی ساخته شده است که در یک طرف 36 غرفه، در طرف دیگر 27 و در سمت در ورودی آن 19 غرفه به چشم می خورد.

مقام های مختلف

در بخشهای مختلف صحن مسجد محرابهایی ساخته شده است که به نام پیامبران و ائمه اطهار(ع) نامگذاری شده اند و در اصطلاح آنها را مقام می خوانند. این مقامها عبارتند از: مقام حضرت ابراهیم(ع): این مقام در جهت شمال غربی و بین دیوار غربی و شمالی قرار دارد. در روایتی آمده است این مسجد، خانه حضرت ابراهیم خلیل(ع) بوده است که از آنجا به سمت قوم «عمالقه» رفتند.

مقام حضرت یونس(ع): این مقام در جهت جنوب غربی بین دیوار جنوبی و غربی قرار دارد.

مقام حضرت ادريس(ع): این مقام در بین دیوار شرقی و شمالی قرار دارد. این مقام را مقام عیسی(ع) هم می نامند. این قسمت از مسجد به بیت الخضر هم معروف است.

مقام حضرت صالح(ع): این مقام در سمت شرقی بین دیوار جنوبی و شرقی قرار دارد که به مقام صالحین، انبیا و مرسلین معروف

است.

مقام امام سجاده(ع): این قسمت در میانه مسجد کمی مایل به سمت شرقی قرار دارد.

مقام امام صادق(ع): این مقام درست در وسط مسجد است. براساس روایات تاریخی، حضرت امام صادق(ع) مدتی در آنجا اقامت نموده و به عبادت و دعا مشغول بوده اند.

مقام امام زمان(ع): این مقام هم در قسمت میانی مسجد، کمی مایل به سمت جنوب، در بین مقامهای امام سجاده(ع) و حضرت یونس(ع) قرار دارد. امروزه ساختمانی به طول 80 متر و عرض 5/5 متر در این محل بنا شده است. حضرت ولی عصر(ع) در این مقام، نماز و دعا و نیایش به جای آورده اند و عالم بزرگوار علامه بحرالعلوم آن حضرت را در این مکان شریف در حال مناجات با پروردگار زیارت کرده اند. گذشته از آن، گزارشهای بسیاری از ملاقات با آن حضرت در این مسجد مبارک در طول تاریخ نقل شده است که این امر سبب اقبال بسیار عاشقان و شیفتگان خالص آن حضرت به این مکان شریف گشته و در نتیجه ساختمان این قسمت، بارها توسط شیعیان مخلص تجدید بنا شده است. برای این مقام زیارتنامه مخصوصی در کتب روایی نقل شده است که به همراه سایر دعاها و عبادات به جای آورده می شود.

فضایل مسجد سهله

در مجموعه روایات با تعبیر مختلفی از جایگاه معنوی و منزلت مسجد سهله یاد شده است. می توان گفت از اخبار چنان معلوم می شود که بعد از مسجد اعظم کوفه مسجدی به فضیلت این مسجد وجود ندارد. در توصیف علل فضیلت آن به نکاتی اشاره شده است که در اینجا بعضی از آنها را یادآور می شویم.

ابوبصیر نقل کرده است که امام صادق(ع) به ایشان فرمودند: ای ابابصیر! گویی روزی رامی بینم که حضرت مهدی(ع) با خانواده اش در مسجد سهله فرود می آیند. ابوبصیر می گوید: به حضرت صادق(ع) عرض کردم آن مسجد منزل قائم(ع) خواهد بود حضرت فرمودند: آری، این مسجد منزل حضرت ادریس(ع) و حضرت ابراهیم(ع) بوده است و خداوند هیچ پیامبری را به پیامبری مبعوث نکرده است مگر آن که وی در این مسجد نماز گزارده است. مسکن حضرت خضر(ع) در این مسجد است. هر کسی در این مسجد اقامت داشته باشد مثل آن است که در چادر پیامبر اکرم(ص) اقامت دارد... هر کس در این مکان شریف نماز به جای آورد و به دنبال آن با نیت خالص دعا کند؛ حاجت او برآورده می شود و اگر کسی از ترس امری به آنجا پناه ببرد خداوند وی را از آن خطر در امان نگه می دارد.

ابو بصیر می گوید به امام صادق(ع) عرض کردم: به درستی که این مکان شریف بسیار فضیلت دارد. حضرت فرمودند: آیا باز فضیلتیهای آن را بشمارم. عرض کردم: آری. حضرت صادق(ع) فرمودند: مسجد سهله از جمله مکانهایی است که خداوند تبارک و تعالی دوست دارد در آنجا دعا خوانده شود هیچ شب و روزی نیست مگر آن که ملائکه این مسجد را زیارت می کنند و در آنجا به عبادت خدا مشغول می شوند. اگر من در نزدیک این مسجد ساکن بودم همه نمازهایم را در آنجا به جای می آوردم... بعد ابوبصیر می گوید به حضرت صادق(ع) عرض کردم قائم(ع) همیشه آنجا خواهند بود؟ حضرت فرمودند: آری...2

امام سجاد(ع) می فرمایند: من صلی فی مسجد السهلة رکعتین. زاد الله فی عمره سنتین. هر کس در مسجد سهله دو رکعت نماز به جای آورد خداوند دو سال بر عمر او می افزاید. 3. حضرمی می گوید: از امام صادق(ع) سؤال کردم که با فضیلت ترین مکان بعد از حرم خداوند عزوجل کجاست؟ حضرت فرمودند: کوفه است... که مسجد سهیل در آنجاست؛ مسجدی که خداوند تبارک و تعالی هیچ پیامبری را مبعوث نکرده است مگر این که در آن مسجد نماز به جای آورده است. عدالت الهی از آن مسجد ظاهر خواهد شد و قائم(ع) در آنجا مستقر خواهد شد... آنجا منزل پیامبران و اوصیا و صالحان است. 4.

باز از امام صادق(ع) روایت شده است که: هر گرفتاری به مسجد سهله بیاید و بین عشائین دو رکعت نماز به جای آورد و خداوند را بخواند، خداوند گرفتاریش را برطرف می سازد. 5. آن حضرت همچنین در اشاره و تأکید به فضیلت بسیار زیاد این مسجد فرموده اند: اگر عمویم، زید بن علی قبل از قیام و آغاز جنگ در این مکان نماز و دعا به جای می آورد اجل او یک سال به تأخیر می افتاد. 6.

باز در این باره 171#& طیالسی از علا نقل کرده است که: روزی خدمت امام صادق(ع) شرفیاب شدم آن حضرت به من فرمودند: آیا در مسجدی که در کوفه هست و شما آن را مسجد سهله می نامید و ما آنرا مسجد شهری می خوانیم نماز به جای می آوری؟ عرض کردم: البته که در آنجا نماز می خوانم. سپس حضرت فرمودند: به آن مسجد حتماً برو هیچ گرفتاری و صاحب حاجتی به آنجا نمی رود مگر این که خداوند گرفتاری و حاجت او را برطرف می سازد. 7...

آداب و اعمال مسجد سهله

سید بن طاووس(ره) می نویسد: وقتی می خواهی به مسجد سهله بروی روز چهارشنبه و در بین نماز مغرب و عشا دو رکعت نماز به جای آور. از امام صادق(ع) روایت شده است که هر گرفتاری چنین کند خداوند گرفتاری او را برطرف می سازد.

و نقل شده است که وقتی به مسجد سهله رفتی در کنار در آن بایست و بگو: بسم الله و بالله و من الله و إلى الله و ماشاء الله و خیر الأسماء لله توکلنت علی الله ولا حول ولا قوة إلا بالله العلی العظيم. اللَّهُمَّ اجعلنی من عمار مساجدک و بیوتک اللَّهُمَّ اَتوجه إلیک بمحمد و آل محمد و أقدمهم بین یدی حوائجی فاجعلنی اللَّهُمَّ بهم عندک وجیهاً فی الدنيا والاخرة و من المقربین. اللَّهُمَّ اجعل صلواتی بهم مقبولة و دعائی بهم مستجابة و ذنبی بهم مغفورا و رزقی بهم مبسوطاً و حوائجی بهم مقضیة و انظر إلیّ بوجهک الکریم نظرة رحیمة... اللَّهُمَّ فأقبل إلیّ بوجهک و اقبل بوجهی إلیک. 8.

سپس آیه الکرسی و معوذتین را بخوان و هر یک از سبحان الله و الحمدلله و الله اکبر و لا إله إلا الله را هفت مرتبه بگو و آنگاه در ادامه این دعا را بخوان: اللَّهُمَّ لک الحمد علی ما هدیتنی و لک الحمد علی ما فضلتنی و لک الحمد علی ما شرفتنی و لک الحمد علی کل بلاء حسن ابتلیتنی. اللَّهُمَّ تقبل صلاتی و دعائی و طهرقلبی و اشرح لی صدري و تب علی إناک ارحم الراحمین (یا اناک انت التواب الرحیم).

و بعد به داخل مسجد برو و در وسط مسجد دو رکعت نماز به نیت نماز تحیت مسجد بخوان و پس از نماز این دعا را بخوان: أنت الله لا إله إلا أنت مبدی الخلق و معيدهم و أنت الله لا إله إلا أنت خالق الخلق و رازقهم و أنت الله لا إله إلا أنت القابض الباسط... أن تصلي علی محمد و آل محمد و أن تغفل فرجنا و تقضي حاجتنا و ان تفعل بناکذا... (حاجت خود را درخواست کن) یا مقلب القلوب والأبصار یا سامع الدعاء اناک علی کل شیء قدير 9 سپس سجده کن هر دعای دیگری را دوست داشتی بخوان...

بعد در چهار گوشه مسجد نماز بخوان و دعا کن. در بعضی از اخبار وارد شده است هر گوشه این مسجد خانه پیامبری از پیامبران الهی بوده است و... 10

منابع:

1. بحارالانوار، ج 97، ص 435، ح 3.
 2. همان، ص 436، ح 6.
 3. همان، ص 440، ح 17.
 4. همان، ص 436، ح 8.
 5. همان، ص 437، ح 9.
 6. همان، ص 435، ح 3.
 7. المزار الكبير، ص 136-140.
 8. الصيحة المباركة المهدية، ص 678-679.
 9. همان، ص 680.
 10. ر.ک: همان، ص 682-684.
- *سیدصادق سیدنژاد، ماهنامه موعود، شماره 39.